

CĂTRE

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CLUJ-NAPOCA

În atenția

Domnului Primar Emil Boc

Doamnei Vice-primar Anna Horváth

Domnului Director al Direcției de Asistență Socială și Medicală, Aurel Mocan

Doamnei Director a Poliției Locale a Municipiului Cluj-Napoca, Minodora Fritea

Doamnei Director a Direcției Patrimoniul Municipiului și Evidența Proprietății, Iulia Ardeuș

Comisiei de specialitate de atribuire a locuințelor sociale a Consiliului Local

Consiliului Local al Municipiului Cluj-Napoca

MEMORIU COLECTIV CU PRIVIRE LA DOSARELE DE CERERI DE LOCUINȚĂ SOCIALĂ DEPUSE DE LOCATARI DE PE STR. CANTONULUI F.N. CLUJ-NAPOCA

Cluj-Napoca, 04.08.2015.

CUPRINS

1. Despre contextul întocmirii și depunerii cererilor de locuințe sociale pentru locatari de pe str. Cantonului f.n.
2. Procesul de întocmire a dosarelor de locuințe sociale pentru locatari de pe str. Cantonului f.n.
3. Punctele cruciale ale cererilor de locuințe sociale depuse de locatari de pe str. Cantonului f.n.
4. Legislația care susține sprijinirea solicitanților de locuințe sociale de pe str. Cantonului
5. Continuarea acțiunilor pentru drepturi locative prin Grupul de lucru pentru incluziune locativă

1. Despre contextul întocmirii și depunerii cererilor de locuințe sociale pentru locatari de pe str. Cantonului f.n.

În data de 08.06.2015, Sucursala Regională CF Cluj, după vizita reprezentanților săi pe str. Cantonului f.n, a întocmit un proces verbal în care, printre alte constatări, a constatat "existența a aproximativ 30 de locuințe provizorii (bărăci) construite fără acordul și avizele necesare emise de către Sucursala Regională CF Cluj".

Prin audiența din 09.06.2015 la Sucursala Regională CF Cluj - Siguranța Circulației, domnii Flore Cojocnean și Ioan Doghi, locatari pe str. Cantonului f.n, precum și doamna Enikő Vincze au fost asigurați de către domnul Gabriel Pascu - șef serviciu la CNCF Sucursala Cluj, Siguranța Circulației că CFR Cluj nu va porni acțiuni de demolare pe str. Cantonului f.n, și va iniția o întâlnire între această companie, Primăria Municipiului Cluj-Napoca și organizații civice pentru a identifica situația locativă de pe str. Cantonului f.n și pentru a găsi soluții adecvate la această situație.

În data de 09.06.2015 locatarii de pe str. Cantonului f.n. au depus o scrisoare către Primăria Municipiului Cluj-Napoca, Prefectura Județului Cluj, Agenției Naționale pentru Romi - Biroul Nord-Vest, și Sucursalei Regionale CF Cluj în care au descris situația de nesiguranță locativă de pe str. Cantonului, arătând că acesta s-a accentuat în urma noilor intervenții ale CFR Cluj în zonă, precum și situația din 2011 și 2012 de la această adresă în lumina Ordonanței președințiale din 19.09.2011 cu nr. 14011/2011, respectiv a Sentinței civile din 18.04.2012 cu nr. 8608/2012, și au cerut protecție de la autoritățile publice locale față de riscul unor demolări și evacuări.

Probabil și în urma acestor cereri, la inițiativa Sucursalei Regionale CF Cluj în 17.08.2015 a avut loc o întâlnire între reprezentanții acestei instituții, Primăriei Municipiului Cluj-Napoca, ai ADI ZMC, Fundației Desire, ai comunității de pe str. Cantonului și altor instituții, care - și în urma unei vizite comune pe str. Cantonului f.n - au stabilit o serie de măsuri preliminare și preparatorii în vederea găsirii unor soluții adecvate la problemele identificate, printre ele și situația locuințelor amplasate în această zonă.

În aceste condiții, din dorința de a participa la evaluarea situației locative, în 18.06.2015 colaboratorii programului LERI și reprezentanți ai Fundației Desire, dar și ai Frontului Comun pentru Dreptul la Locuire au depus Primăriei Municipiului Cluj-Napoca o **DESCRIERE A SITUAȚIEI DE NESIGURANȚĂ LOCATIVĂ A PERSOANELOR CARE LOCUIESC PE STR. CANTONULUI F.N., ȘI CÂTEVA PROPUNERI PRELIMINARE PRIVIND SOLUȚIONAREA ACESTEIA**. Printre altele, în această Scrisoare am descris: (1) O privire de ansamblu asupra situației de marginalizare socială pe str. Cantonului; (2) Constituirea străzii Cantonului f.n. ca zonă locativă dezavantajată și responsabilitățile Primăriei Municipiului Cluj-Napoca în acest proces; (3) Agravarea nesiguranței locative între 2009-2012 pe strada Cantonului; (4) Nesiguranța locativă azi (iunie 2015) și întrebări urgente de clarificat. În ceea ce privește propunerile formulate, am insistat asupra nevoii de a asigura accesul la locuință socială ca instrument al prevenirii marginalizării și transformării oamenilor în persoane fără adăpost. Prin scrisoarea noastră de la acea dată am accentuat:

- date fiind toate circumstanțele descrise, susținem că locuitorilor trebuie să li se transmită oficial că nu va avea loc o demolare a locuințelor de pe str. Cantonului f.n. până în momentul în care le sunt asigurate alternative locative decente;

- este nevoie ca instituțiile implicate în crearea situației locative de pe str. Cantonului (în speță Sucursala Regională CF Cluj-Napoca și Primăria Municipiului Cluj-Napoca) să comunice locatarilor de pe str. Cantonului f.n. starea de fapt în ceea ce privește proprietățile asupra terenului, planurile acestor instituții cu privire la acest teren care afectează locatarii de acolo, precum și soluțiile pe care le propun celor din urmă cu privire la alternative locative și/sau legalizarea locuirii la fața locului.

Pentru a continua contribuția noastră la găsirea unor soluții care să respecte drepturile locative ale locatarilor de pe str. Cantonului f.n, în circumstanțele descrise mai sus am decis să extindem inițiativa și resursele programului LERI România-Cluj pe str. Cantonului f.n. Drept consecință, în lunile iunie și iulie 2015 am derulat o acțiune de sprijinire a locatarilor de la această adresă în vederea întocmirii și depunerii dosarelor de cereri de locuințe sociale care, însă, datorită amplitudinii sale a depășit cu mult resursele LERI, necesitând implicarea noastră pe bază de voluntariat. Oamenii au înțeles că prin depunerea acestor cereri își exercită dreptul:

- de a-și prezenta situația locativă nesigură și precară autorităților publice locale, situație despre care acestea au cunoștință (mai ales că au contribuit la crearea ei), dar față de care de un deceniu și jumătate au avut cel mult o politică a tăcerii și a neglijării;

- de a-și exprima nevoile locative prin utilizarea mijloacelor existente ale politicilor publice (precum depunerea de cereri de locuințe sociale);

- de a revendica soluții acceptabile de locuire pentru ei și familiile lor în condițiile în care situația lor a rămas nesigură și precară precum a fost de-a lungul celor 15 ani de când stau pe str. Cantonului, ba chiar s-a agravat de-a lungul trecerii anilor;

- de a impune modificări în punctajul atribuirii de locuințe sociale în așa fel încât acesta să răspundă situației și nevoilor categoriilor marginalizate din moment ce, conform legislației românești, locuințele sociale sunt o formă a protecției sociale;

- de a solicita împreună, dincolo de aplicațiile individuale, Primăriei Municipiului Cluj-Napoca un plan de măsuri prin care acesta în următorii cinci ani își asumă să răspundă nevoilor locative ale locatarilor de pe str. Cantonului f.n, una dintre zonele de locuire cele mai dezavantajate și neglijate ale orașului Cluj.

Prezentul Memoriu colectiv vine în susținerea cererilor individuale de locuințe sociale depuse de locatari de pe str. Cantonului f.n., dar totodată el completează imaginea situației locative de la aceea adresă descrisă în Scrisoarea noastră anterioară din 18 iunie 2015 și reiterează sau detailează revendicările și propunerile de soluții creionate acolo.

2. Procesul de întocmire a dosarelor de locuințe sociale pentru locatari de pe str. Cantonului f.n.

În urma consultărilor preliminare în ceea ce privește persoanele și familiile care și-au exprimat dorința de a depune astfel de cereri, pornind de la gospodăriile din apropierea liniei dezafectate de cale ferată, dar ajungând și la căsuțele de la stradă și din partea de mijloc a coloniei, printre ele și casele de termopan și casele de lemn deținute pe baza unor contracte de comodat, în fiecare caz în parte am făcut următoarele:

- am facilitat adunarea de acte necesare la aceste dosare; ¹
- am asistat oamenii în completarea cererii de locuință socială, precum și în formularea unor declarații personalizate privind domiciliul, veniturile, precum și cazul de forță majoră și alte condiții speciale, astfel încât acestea să susțină prin argumente legislative și prin argumente ce țin de starea de fapt ce caracterizează fiecare caz în parte cererile de locuință socială);
- am asigurat accesul la serviciile de notariat necesare prezentării declarațiilor notariale;
- am susținut oamenii în vederea dovedirii faptului că au domiciliu stabil în municipiul Cluj-Napoca și că în fapt locuiesc pe str. Cantonului f.n, lucru recunoscut în anii precedenți prin diverse acte și acțiuni emise de Primăria Municipiului Cluj-Napoca, printre ele numerotarea, în anul 2011, în contextul în care CFR Cluj a dat în judecată toți locatarii de la această adresă, a construcțiilor amplasate pe str. Cantonului;²
- am sprijinit oamenii în efortul lor de a-și prezenta cazurile de forță majoră pornind de la istoricul așezării lor pe str. Cantonului și experiențele lor legate de evacuări și locuire nesigură și precară, dar și de modul în care diverse direcții ale Primăriei Municipiului Cluj-Napoca și persoane angajate ale primăriei au administrat strămutarea și așezarea lor pe str. Cantonului în mod individual, ca persoane fără adăpost care și-au pierdut locuințele, sau în grup, de pe urma unor evacuări din diverse zone ale Clujului (printre ele de pe str. Kövári, de pe str. Avram Iancu, de pe str. Byron); ³

---

¹ Dincolo de actele lor personale, mulți locatari au scos la iveală și acte care reflectă istorii colective de evacuare și relocare, pe care le-am folosit în toate dosarele unde era cazul. Au fost însă acte despre care chiar dacă au știut, solicitanții nu le-au putut prezenta în dosarele lor, deoarece le-au pierdut în trecut, tocmai datorită multiplelor lor strămutări, sau incendii, sau inundații sau alte accidente prin care au trecut datorită condițiilor locative nesigure și precare.

² Cele două procese intentate de către Compania Națională de Căi Ferate SA București - Sucursala Regională CF Cluj în calitate de reclamant față de 360 de persoane de pe str. Cantonului f.n. implicate în proces de către CFR în calitate de pârât au fost câștigate de către locatarii de la această adresă, precum reflectă cele două Sentințe judecătorești (**Ordonanța președințială din 19.09.2011 cu nr. 14011/2011**, respectiv **Sentința civilă din 18.04.2012 cu nr. 8608/2012**) emise de Judecătoria Cluj.

³ Printre actele emise de Primăria Municipiului Cluj-Napoca (pe care, după caz, le-am anexat la fiecare dosar de cerere de locuință socială în parte) amintim aici următoarele: **Autorizația de construire nr. 2046/2003** emisă în 20.11.2003 de către Primarul Municipiului Cluj-Napoca la solicitarea Consiliului Local prin care se autoriza "executarea unor lucrări de construire pentru amplasarea pe str. Cantonului a unor căsuțe cu caracter social" pe imobilul teren cu nr. cadastral 757; încheierea, în noiembrie 2003, de către Consiliul Local cu o parte dintre locatarii de pe str. Cantonului f.n contracte de locațiune provizorie pe cele 10 căsuțe construite, care se defineau drept model pentru așa-numitele case de termopan amplasate aici ulterior acordul Primăriei; **Hotărârea Nr. 51 din 22.02.2005 a Consiliului Local al Municipiului Cluj-Napoca** privind "preluarea în patrimoniul Consiliului Local al Municipiului Cluj-Napoca a caselor sociale amplasate pe str. Cantonului f.n., donație din partea Fundației 'Ajutorul Familiei' din Cluj-Napoca"; **Protocoloale de Colaborare semnate de primarii Gheorghe Funar în 2004 și de Emil Boc în 2005, precum și Organizația Creștină Ecce Homo** privind "construirea a 30, respectiv a 20 de locuințe sociale temporare pe str. Cantonului f.n.", unde Primăria se obligă să asigure teren (afirmând că "locația Coloniei este un teren ce aparține Primăriei") și "să se ocupe de documentația și de avizele necesare construirii (Certificatului de Urbanism și autorizației de construcție, sau alte avize necesare)", dar să și să se îngrijească de "asigurarea grupurilor sociale și a altor facilități minimale de care este nevoie".

Cu același scop amintim aici și alte tipuri de acte eliberate de Primăria Cluj-Napoca adresate unor locatari individuali (atașate și ele dosarelor de cereri de locuință socială ale persoanelor în cauză), prin care aceasta le acordă dreptul "să-și amenajeze în regie proprie o construcție temporară în perimetrul de pe str. Cantonului" (decizia nr. 39180/482/01.06.2005, sau decizia nr. 68064/482/02.10.2006 emisă de Primărie, Direcția Control - Serviciul

- în declarațiile personalizate privind cazurile de forță majoră am notat toate aceste momente ale deposedării de locuințe, precum am notat și faptul că noile generații crescute pe str. Cantonului f.n. alături de părinții lor evacuați din locuințe din oraș, neavând posibilitatea să se mute în locuințe proprii din alte părți ale orașului, și-au construit locuințe proprii tot la această adresă;
- am susținut oamenii în efortul lor de a-și documenta situația privind veniturile lor actuale, vechimea lor în muncă, și procesul de căutare de loc de muncă în care sunt angrenați;
- am susținut oamenii în eforturile lor de a-și prezenta condițiile speciale în funcție de sistemul de punctaje definit în HCL 150/2013 (situații de handicap, situații de evacuări din imobile retrocedate, situații de veterani de război, situații de pensii anticipate și de boală, situații de proveniență din instituții de ocrotire socială, etc.);
- am depus cele 94 de dosare de cereri de locuință socială, iar numerele de înregistrare ale acestor depuneri le-am înmănat solicitanților pentru a putea urmări, împreună cu noi, procesul de evaluare al dosarului și pentru a se înscrie în audiențe, dar și pentru a avea acte doveditoare privind vechimea cererilor lor de locuințe sociale pe care le pot utiliza în anii ce urmează.

3. Punctele cruciale ale cererilor de locuințe sociale depuse de locatari de pe str. Cantonului f.n.

Menționăm că ancheta UNDP din 2012 a identificat pe strada Cantonului f.n. 111 de gospodării (incluzând 399 persoane), iar procesul intentat de către CFR Cluj în 2011 împotriva locatarilor de la această adresă a identificat la acea oră o listă de 360 de persoane. La rândul nostru, în lunile iunie și iulie 2015 am întocmit și depus cereri de locuințe sociale pentru 94 de familii de la această adresă, compuse din mai mulți membrii care se gospodăresc împreună. Cu siguranță, numărul familiilor de aici, care își doresc clarificarea și îmbunătățirea situației locative este mai mare decât cazurile pe care le-am putut susține de această dată prin demersul nostru. Dar, cu siguranță, cele 94 de cazuri identificate și susținute de această dată vorbesc nu doar despre sine, ci și despre problemele tipice ale creării și perpetuării unor situații de nesiguranță locativă față de care autoritățile publice locale au responsabilitatea de a le soluționa într-un mod sau altul, respectiv prin soluții multiple (prin legalizarea așezămintelor informale sau semi-informale cum este str. Cantonului f.n. și îmbunătățirea condițiilor locative de acolo, și/sau prin asigurarea unor locuințe sociale adecvate în alte părți ale orașului).

Control Comercial și Protecția Mediului, semnată de Primar Emil Boc, Director Minodora Fritea și Șef serviciu Mircea Abrudan); sau altele prin care locatarilor le recunoaște continuitatea șederii (de ex. Decizia nr. 38701/482/03.06.2008 emisă de Primărie, Direcția Poliția Comunitară și Serviciul Protecția Mediului și Igienizare, semnată de Director Minodora Fritea și Șef serviciu Mircea Abrudan, prin care se comunicau următoarele: "Referitor la solicitarea Dvs. privind folosirea barăcii de pe strada Cantonului fn, începând cu anul 2004, vă facem cunoscut faptul că actul de predare primire în folosință a barăcii este valabil până la notificarea scrisă din partea Primăriei municipiului, prin care să se prevadă contrariul"; sau altele prin care Primăria - Direcția Poliția Comunitară și Serviciul Protecția Mediului și Igienizare recunoștea amplasarea pe str. Cantonului a unor spații locative (de ex. Decizia 1461/482/26.02.2007, prin care semnatarii Primar Emil Boc, Director Minodora Fritea și Șef serviciu Mircea Abrudan făceau următoare constatare: "Dumneavoastră dețineți în acest moment un container metalic donat de către CFR pe o perioadă nedeterminată cu obligația să îl întrețineți în aceiași stare... Vă solicităm ... să încheiați un contract cu o firmă abilitată, specializată în ridicarea resturilor menajere".

Vă rugăm să răspundeți solicitării ca, de-a lungul evaluării acestor dosare, să primiți în audiență solicitanții pentru discuții despre punctajul acordat cererilor lor, acordând atenție deosebită următoarelor aspecte cruciale pe baza documentelor anexate la fiecare dosar în parte:

- solicitanții au domiciliul stabil în Cluj-Napoca (atât în cazurile în care ei posedă carte de identitate de Cluj-Napoca pe o altă adresă, cât și în cazurile în care posedă act de identitate provizoriu cu mențiunea "fără dovadă locuință", în fapt ei locuiesc pe str. Cantonului f.n. din Cluj-Napoca, așezarea lor la această adresă fiind facilitată și/sau recunoscută de Primăria Municipiului Cluj-Napoca începând cu sfârșitul anilor 1990; în câteva cazuri, puține la număr, solicitanții au adresa de pe buletin într-o altă localitate, dar sunt persoane născute în Cluj-Napoca, sunt angajați în Cluj-Napoca și faptic stau pe str. Cantonului f.n. din Cluj-Napoca);

- solicitanții se încadrează în categoria de tolerați în imobilele de pe str. Cantonului f.n, iar spațiul de locuit ce revine pe membru de familie este sub 8 mp - precum reflectă paragraful aferent din declarațiile notariale anexate la dosar (locuirea lor în casele de termopan sau în casele de lemn ocupate pe baza unor contracte de comodat, dar și în casele construite în regim propriu a fost atestată și recunoscută de Primăria Municipiului Cluj-Napoca în ultimii 15 ani prin diverse acte și acțiuni, timp în care, însă, Primăria nu le-a facilitat legalizarea pe această adresă, nu le-a emis acte de proprietate sau de închiriere, dar nici acte de identitate care să le fi asigurat siguranța locativă, astfel încât aceste persoane și familii au fost ținute într-un statut de tolerat, sau de cetățeni care au putut obține cel mult buletin provizoriu "fără dovadă de domiciliu");

- după caz, solicitanții formează o familie pe baza actului de căsătorie, sau pe baza conviețuirii și gospodării împreună, respectiv pe baza faptului că au copii împreună, reflectat de cele mai multe ori în certificatele de naștere ale copiilor și/sau în declarațiile scrise care atestă că își cresc împreună copiii, formând o familie chiar dacă relația lor de cuplu nu este consacrată prin actul căsătoriei; în unele cazuri, familia este compusă dintr-un copil adult (solicitantul cererii) și părinții săi în vârstă pe care acesta îi are în îngrijire;

- veniturile acestor familii provenite din angajări, dar, după caz, și veniturile provenite din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, asistență socială, obligații legale de întreținere, alte indemnizații, alocații și ajutoare cu caracter permanent ori creanțe legale, sunt venituri conform definiției venitului pe baza Art. 6 , lit. pp, din Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale;

- venitul minim garantat este o formă de venit și datorită faptului că persoanele beneficiare de venitul minim garantat prestează muncă în schimbul VMG-ului; în multe cazuri, cărțile de muncă anexate la dosar reflectă faptul că înainte de 2008-2010 aceste persoane au fost angajate de către Consiliul Local Cluj-Napoca - revenirea la această stare de fapt ar fi mai mult decât indicată, în condițiile în care obținerea unui venit este considerată a fi condiția accesului la drepturi sociale; recunoașterea acestui lucru denotă și recunoașterea faptului că în momentul în care persoanele respective vor beneficia de locuințe sociale adecvate șansele lor de a fi angajate pe locuri de muncă decente și sigure vor crește;

- vechimea în muncă a solicitanților, dar și încadrarea lor în categoria de persoane aflate în căutare de loc de muncă, sau persoane care sunt înscrise la cursuri de (re)calificare este dovadă a faptului că ei sunt persoane care vor să muncească pentru a fi capabile să se întrețină și să își întrețină familia;

- în vederea susținerii acestor aplicații prin punctajul acordat studiilor, se pot recunoaște anii de studii ai solicitanților, care se pot cumula cu anii de studii ai partenerilor lor de viață;
- în vederea susținerii acestor aplicații prin punctajul acordat vechimii în muncă, anii de vechime în muncă ai solicitanților se pot cumula cu anii de vechime în muncă ai partenerilor lor de viață;
- în vederea susținerii acestor aplicații prin punctajul acordat condițiilor speciale privind pensionarea, punctele acordate persoanelor pensionate care aplică împreună cu alți membrii ai familiei pentru o locuință socială se pot recunoaște chiar dacă nu ele sunt solicitanții aplicației;
- în vederea susținerii acestor aplicații prin punctajul acordat vechimii cererii de locuință socială, la calcularea punctelor acordate pentru acest criteriu să fie avută în vedere prima (și cea mai veche) înregistrare formală a unei cereri (în formă de petiție, audiență etc.) de către solicitanți, chiar dacă aceștia nu au depus dosare în fiecare an sau toate actele necesare aplicației conform unei proceduri decise ulterior;
- deoarece prin forțele lor proprii solicitanții de locuințe sociale de pe str. Cantonului f.n. nu își pot permite să închirieze locuințe pe piața privată, sau să își achiziționeze locuință în altă parte, dacă nu ar sta în locuințele nesigure și precare de la această adresă, ar fi persoane fără adăpost; datorită acestui fapt ei sunt nevoiți să trăiască în nesiguranță permanentă, ceea ce le afectează foarte grav condiția umană și sănătatea, calitatea vieții și demnitatea umană; din acest motiv lor li se cuvine punctajul maxim de la Capitolul VII din lista Criteriilor de selecție privind alocarea de locuințe sociale.

4. Legislația care susține sprijinirea solicitanților de locuințe sociale de pe str. Cantonului

Conform **Legii locuințelor**, locuința socială se încadrează în planul măsurilor de protecție socială. Art. 2, punctul (d) al acestei legi prevede: "Locuința socială este locuința de care pot beneficia în regim de închiriere persoane sau familii a căror situație economică nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței, ca aplicare a unor măsuri de protecție socială."

Solicitanții de locuințe sociale de pe str. Cantonul f.n. sunt în riscul de a deveni persoane fără adăpost în condițiile în care nu se clarifică proprietatea asupra acestui teren și/sau dacă această clarificare va rezulta în decizii administrative de demolare și evacuare. Ei nu pot să dea curs cerinței CFR Cluj de a părăsi locuința în care au stat până acum cu acordul implicit sau explicit al Primăriei, dacă și până când Primăria Municipiului Cluj-Napoca nu le asigură o locuință socială alternativă. Conform Legii locuințelor, locuința socială este o locuință de care cetățenii pot beneficia ca aplicare a unor măsuri de protecție socială. Nevoia urgentă a cetățenilor de la această adresă este ca ei să aibă acces la această formă a protecției sociale.

Conform **Legii privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale**, consiliul local are obligația de a asigura accesul la o locuință persoanelor marginalizate social, adică persoanelor ale căror venit net lunar pe membru de familie este sub nivelul venitului minim garantat prevăzut de lege. Conform Art. 49 al acestei legi, "Prin persoana marginalizată social se înțelege persoana care beneficiază de venit minim garantat sau face parte dintr-o familie beneficiară de venit minim garantat, în condițiile Legii nr. 416/2001, și se află în cel puțin două dintre următoarele situații: a) nu are loc de muncă; b) nu are locuință în proprietate sau în folosință; c) locuiește în

condiții improprii; d) are unul sau mai mulți copii în întreținere sau face parte dintr-o familie cu mulți copii în întreținere; e) este persoană vârstnică, fără susținători legali; f) este încadrată în categoria persoanelor cu handicap sau invaliditate; g) are în întreținere o persoană încadrată în categoria persoanelor cu handicap grav, accentuat ori invaliditate gradul I sau II; h) a executat o pedeapsă privativă de libertate."

Toți solicitanții de locuință socială de pe str. Cantonului f.n. se încadrează în cel puțin două dintre situațiile de mai sus. Conform Art. 51 și 52 al acestei legi, Consiliile Locale au obligația să aprobe metodologia de identificare a persoanelor care sunt marginalizate social, iar serviciul public de asistență socială trebuie să întocmească situația lor trimestrial și să aplice măsurile de prevenire și combatere a marginalizării sociale. Conform Art. 53 al acestei legi, "Consiliile locale au obligația de a asigura, după caz, accesul la o locuință sau la serviciile publice de strictă necesitate, cum sunt: energie electrică, apa, gaze naturale, termoficare și altele asemenea." În spiritul acestei legi, Consiliul Local Cluj-Napoca are obligația de a asigura locuințe sigure și adecvate solicitanților de locuințe sociale de pe str. Cantonului f.n, aceștia încadrându-se în categoria persoanelor marginalizate social. Și mai mult, în acest sens, cei care beneficiază de venit minim garantat trebuie susținuți în acest demers al lor.

Conform **Legii asistenței sociale**, "Venitul reprezintă totalitatea sumelor pe care persoana sau membrii familiei le realizează/primesc ca urmare a unei activități salarizate, independente sau agricole, așa cum sunt acestea definite de Codul fiscal, din valorificarea, folosirea, cedarea unor bunuri aflate în proprietate, precum și cele care provin din drepturi de asigurări sociale de stat, asigurări de șomaj, asistență socială, obligații legale de întreținere, alte indemnizații, alocații și ajutoare cu caracter permanent ori creanțe legale", Art. 6 , lit. pp, din Legea nr. 292/2011 - Legea asistenței sociale). Conform aceleiași legi, (Art. 7), "beneficiile de asistență socială, componentă a sistemului național de protecție socială, sunt măsuri de redistribuție financiară destinate persoanelor sau familiilor care întrunesc condițiile de eligibilitate prevăzute de lege, iar serviciile sociale reprezintă ansamblul complex de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale ale persoanelor, familiilor, grupurilor sau comunităților, în vederea prevenirii și depășirii unor situații de dificultate, vulnerabilitate ori dependență, pentru creșterea calității vieții și promovarea coeziunii sociale." Beneficiile sociale includ: Ajutorul social sub forma venitului minim garantat (reglementat prin Legea 416/2001 modificată și completată prin Legea 276/2010); Alocația pentru susținerea familiei (destinată familiilor care au în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani, fiind reglementată prin Legea 277/2010); Ajutorul pentru încălzire cu lemne, cărbuni și combustibili petrolieri sau cu gaze naturale (fiind reglementat de OUG 70/2011 si HG 920/2011); Alte ajutoare sociale: alocația de stat pentru copii, indemnizația de creștere a copilului, stimulentele de inserție, indemnizația lunară, sprijinul lunar).

Solicitanții de locuință socială de pe str. Cantonului f.n. trebuie să beneficieze de aceste prevederi legislative pentru a avea acces la locuințe decente care să le faciliteze accesul la alte drepturi sociale, printre ele dreptul la educație școlară de calitate, dreptul la locuri de muncă decente, și dreptul la sănătate și o viață demnă. Fără accesul la locuință socială sigură și adecvată aceste persoane nu vor avea șansa să își depășească condiția de marginalizare socială.

Conform Criteriilor sale de selecție privind atribuirea de locuințe sociale din **HCL 150/2013**, Consiliul Local și Primăria Municipiului Cluj-Napoca recunoaște că situațiile de cazuri de forță

majoră care pot beneficia de puncte stabilite de Consiliul Local, sunt cazuri de locuire care afectează drepturile și libertățile, precum și calitatea vieții și demnitatea umană.

Locuirea nesigură și precară de pe str. Cantonului f.n. face ca toate solicitările de locuințe sociale provenite de la locatarii de la această adresă să se încadreze în categoria de caz de forță majoră. În cazul lor, precum și în alte cazuri similare care se confruntă cu o nesiguranță locativă ce periclitizează calitatea vieții și demnitatea umană este indicat ca punctajul acordat acestei situații să fie mult mai mare. Conform atribuțiilor sale, comisia de specialitate a Consiliului Local Cluj-Napoca care definește criteriile de atribuire ale locuințelor sociale poate să aducă o decizie în acest sens. În momentul de față, prin HCL 150/2013 Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca prevede că în astfel de cazuri pot fi acordate un maxim de 10 puncte. Anterior însă, prin HCL 389/2010, autoritatea locală clujeană recunoștea gravitatea unor asemenea situații prin faptul acordării unui punctaj între 0 și 20 de puncte cazurilor de forță majoră.

Legea Locuinței 114/1996, în Art. 4 prevede recomandări legate de categoriile cărora măsura li se adresează cu precădere: „tinerii căsătoriți care au fiecare vârsta de până la 35 de ani, tinerii proveniți din instituții de ocrotire socială și care au împlinit vârsta de 18 ani, invalizii de gradul I și II, persoanele handicapate, pensionarii, veteranii și văduvele de război, ... alte persoane sau familii îndreptățite.” Specificarea din Art. 43 „alte persoane sau familii îndreptățite” lasă consiliilor locale libertatea de a stabili, în funcție de problemele locative specifice, și alte categorii de beneficiari. Solicitanții de locuințe sociale de pe str. Cantonului, confruntându-se cu probleme locative și de marginalizare socială extrem de grave, cu siguranță pot fi considerați ca persoane și familii îndreptățite pentru a beneficia de locuințe sociale ca formă a protecției sociale.

Conform **Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind Combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** (Art. 2, alin. 4): „Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.” Aceste măsuri au ca scop eliminarea unei situații defavorizate. Categoria defavorizată este definită prin art. 4 al O.G. nr. 137/2000 astfel: „În înțelesul prezentei ordonanțe, categorie defavorizată este acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare.”

Aceste prevederi legislative fac posibilă aplicarea unor măsuri pozitive în repartizarea locuințelor sociale pentru solicitanții de locuințe sociale de pe str. Cantonului f.n. tocmai cu scopul eliminării situației lor defavorizate.

5. Continuarea acțiunilor pentru drepturi locative prin Grupul de lucru pentru incluziune locativă

Echipa noastră va urmări în lunile care urmează, până la afișarea finală a rezultatelor, destinele dosarelor de cereri de locuințe sociale depuse de către locatarii de pe str. Cantonului, însoțind

solicitanții la audiențele la care se vor înscrie în vederea purtării unor discuții despre punctajele primite.

De asemenea, conform planului nostru, vom iniția un grup de lucru pentru incluziune locativă format din delegații zonelor locative dezavantajate din Cluj-Napoca (str. Cantonului, zona caselor modulare din Pata Rât, Dallas din Pata Rât și str. Stephenson) și reprezentanți ai unor instituții publice și organizații neguvernamentale și civice active în domeniul incluziunii sociale. Grupul va elabora propuneri de planuri de măsuri locative pentru aceste zone prin care se vor operaționaliza capitolele aferente acestei probleme din Strategia de Dezvoltare a Clujului 2014-2020 (ele se vor referi la nevoi cum ar fi modificarea punctajului de atribuire a locuințelor sociale, legalizarea unor așezăminte informale și îmbunătățirea condițiilor locative de acolo, dar și prevenirea evacuărilor forțate, adică a unor evacuări efectuate fără consultarea oamenilor afectați și fără asigurarea pentru ei a unor alternative locative).

Dacă Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca va adopta planul de desegregare socio-teritorială al zonei Pata Rât propus pentru Strategia de Dezvoltare a Clujului 2014-2020, în virtutea legislației anti-discriminare, precum și în virtutea celorlalte legi discutate mai sus, el va putea și va trebui să adopte măsuri afirmative în relație cu locatarii acestei zone pentru combaterea marginalizării sociale și pentru asigurarea protecției sociale și prin instrumentarul locuințelor sociale.

Dacă Consiliul Local al Municipiului Cluj-Napoca va adopta propunerile privind dezvoltarea fondului locativ public formulate pentru Strategia de Dezvoltare a Clujului 2014-2020, atunci, printre altele, cu referire la tematica scrisorii noastre de față (accesul la locuințe sociale) va putea să ia în considerare printre altele următoarele:

- stabilirea unor punctaje mai mari pentru solicitanții cu venituri mai mici pe membru de familie și stabilirea unor intervale de venit în acest sens;
- acordarea unor punctaje mai mari solicitanților care au copii în întreținere, proporțional cu numărul copiilor;
- acordarea unor punctaje mai mari solicitanților care se află în căutarea unui loc de muncă și sunt înscrise la AJOFM sau sunt beneficiare în proiecte de ocupare derulate de către DASM Cluj-Napoca sau alte proiecte de calificare și ocupare;
- neluarea în considerare a nivelului de educație a solicitanților, având în vedere că accesul la studii liceale sau universitare este dificil tocmai pentru familiile dezavantajate și marginalizate vizate de măsurile sociale; astfel, familiile sărace sunt dublu dezavantajate și vulnerabilitatea se transmite inter-generațional;
- acordarea unor punctaje mai mari familiilor monoparentale;
- acordarea unor punctaje mai mari cazurilor de forță majoră;
- acordarea unui punctaj persoanelor care primesc venit minim garantat;
- acordarea unui punctaj persoanelor care se ocupă de munci ziliere/ sezoniere/ pe perioadă determinată, înregistrate la autoritățile financiare de către firmele pentru care prestează aceste servicii (colectare de fier, cules de legume-fructe etc.);
- acordarea unui punctaj persoanelor marginalizate care nu dețin nicio formă de venit pe bază contractuală;

- în vederea soluționării problemelor locative ale locatarilor de pe str. Cantonului f.n. și din toată zona Pata Rât, în următorii cinci ani un procent anume al locuințelor sociale distribuite anual să fie atribuite acestora, în paralel cu dezvoltarea consistentă a fondului locativ public.

Locatari de pe strada Canonului fn.

Solicitanți de locuințe sociale

Fundația Desire

Frontul Comun pentru Dreptul la Locuire

Membri ai echipei LERI Cluj